

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kaszinczy-utca 8.
Kiadóhivatal: Landesmann III. és Társándi.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 20 korona. Félévre 10 korona.
Negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések díja centiméterenkint 20 fillér

A 10-es honvédek hete.

Beszámoló a hadikiállításról, matinéről, hangversenyéről és az utcai gyűjtésről.

7035 K. 95 f. az urna-gyűjtés eredménye

A világtörténelmet író magyar katonák egyik legkiválóbbjai, a 10-es honvédek, Sáfrán Géza ezredes vezetésével küldöttségileg jöttek el közibénk, hogy személyes jelenlétükben mutathassa ki Sátoraljaihely város közönsége a tizes honvédekkel szemben viselt rajongó csodálatának és hőseik özvegyeivel és árváival szembeni lekötöttségének érzelmeit.

Kétféle módozat állott rendelkezésre polgártársainknak az érzelmeik kifejezésére. Az egyik módus a külsőségek díszes pompája, a másik az anyagi áldozás és amíg az áldozatkészség teljes ragyogásában nyilvánult meg, addig a külső dísz siralmas, hogy ne mondjuk slendrián volt.

Farkas Andor városunk polgármestere, jóval az ünnepek előtt falragaszokon hívta fel a város közönségét, hogy a házakat lobogózzák fel, hogy az ünnepi hangulat ezzel a csekély és mégis sokat jelentő külső díszrel is fel-fokozódjék. Ugyancsak a polgár-mester hívta egybe a hadikiállítást követő társas-cbédre a képviselő-testületi tagokat, amely mindkét rendbeli felhívásnak, megkeresésnek városunk közönsége szégyen-teljesen felelt meg. Összesen 4, azaz négy házon diszlett a nemzeti lobogó és az egybesereglett hivatalos személyiségeken kívül 7 városatyja vett részt az ünnepi lakomán. Hogy milyen hatást váltott ki a negligens figyelmeletlenség, a tüntető távolmaradás, azt jelzőkkel ecsetelni nem tudjuk, de nem is akarjuk. Elég az hozzá, hogy a két csekedtet Sátoraljaihely város polgárságára lemos-hatatlan szegénybélyeget sütött.

A hadi kiállítás megnyitása vezette be az ünnepek sorozatát. Városunk társadalmának szinte-java volt képviselve az ünnepélyen, ahol

a vármegye nevében Dókus Gyula alispán, a város nevében pedig Farkas Andor polgármester üdvözöl-ték lelkes hazafiságtól áthatott be-szédükben a 10-es honvédek képvise-lőit. Az üdvözlésekre a tábort esred-vítés parancsnoka, Sáfrán Géza ér-szelmes beszéddel válaszolt. Lélek-ből fakadt szavakkal vázolta azt a missziót, amelynek diadalmas teljesí-tésére mindenkinék össze kell fognia és atyai jóssággal vázolta azt a nemes feladatot, amelynek megoldásához hozzájárulni e kiállításnak is feladata. Hatalmas hatása volt a szónoklatnak; könnyű csillogott a hallgatóság szemében, a meghatottság és a kötele-ségteljesítés ígératékán a könnye.

Magát a kiállítást legtalálébban Petrik Ernő századosnak, a kiállítás katalógusában írott előszavának né-hány mondatával jellemezhetjük:

„Borsod, Heves, Zemplénvármegyék hős fiait! A Ti emlékeitek ezek; egy kép a Ti dióség-ge mutatókból; mikor nem csüggedve, őseinkhez méltóan rohantatok a pokol szenvedéseit az anyai diadala. A Ti és ellenségeitek vére tapad minden tárgyhoz, amit itt összehalmoztunk. A Ti dióség-tektről, életet adó honszerzetekről suttog itt minden halk szó. Rólatok emlékezik meg minden gondolat, Titeket sirat meg minden könnyes szem. Tinektek áhitunk örök em-léket”

A kiállítás hadianyagokból, Kóvér Gyula hadnagy és Müllinger Dávid főhadnagy festőművészek rajzaiból, festményeiből és harctéri fénykép-felvételekből áll. Olyan hatalmas tömeg van művészi érzékek csoportosítva, hogy a szemlélő hirtelenében nem tudja, mit oszadjon meg leg-előbb. Az érdeklődés változatlanul nagy, úgy hogy belépő díjak össze-gével is számottevően fog gyarapodni az az összeg, amit városunk juttat az özvegy- és árvaalap javára.

Az Irodalmi matiné

a városi színházban folyt le a leg-nagyobb részvétlenség mellett. A matinét a városi dalegylet nyitotta meg „Huynadi László“ operából adott elő részleteket, a színházi zenekar kísérete és Andor Zsigmond kar-mester vezéylete alatt. Az énekar megnyitója után a 10-es honvédek tábort esredének atyai jóssága ezred-esparancsnoka lépett a függöny elé, hogy széles vonásokkal vázolja a honvéduapok magasztos oltását. A beszédet követő taps után fellebbent a függöny. Ott állottak a szinpadon a lámpalás pirjával az arcukon, Hegedűs Klára, Kantháné Zettin Flóra, Salac Emilné, Székely Szilárdka, Verseket mondta el, amelyeket Bagdy István, Farkas Andor, Sassy Osaba, Benke Tibor, Novák Sándor a 10-es honvédek házi költői irtak. Kantháné, Hegedűs Klára, Székely Szilárdka már több ízben szerepeltek a nyilvánosság előtt. Szereplésükért ezuttal is teljes elismerést érdemeltek ki. Salac Emilné először volt szere-nosékné a dobogón üdvözölni. Bemutató szereplése a legmelegebb sikerrel járt. Nemes hévvel lendüle-tesen, megértéssel, teljes átérzéssel mondta el a költeményeket. Kóvér Gyula gitár-kíséret mellett hangulatos dalokat adott elő; sajos taps kísérte a finom előadást. Unger Gusztáv „Boszorkányok dala“ melodramát szavalta el, Molnár Gyuláné mesteri zongorakísérete mellett. A melodráma megrázó drámai részleteit hatásosan interpretálta az előadó, a közönség percekig tapsolta. Hasonlóan nagy ünneplésben volt része Szakvály Vil-mácskának, a kis gyermekprimadonának. Nagyközönség illő perfekt mű-vészettel mondott el apró versikéket magyar és német nyelven.

A matiné után társasbéd kö-vetkezett amelyen pohárköszöntőket mondtak: Farkas Andor polgár-mester Öfelségére, Enyedi Andor Sáfrán Géza ezredesre, a tisztikarra és a tizes honvédekre; Sáfrán Géza ezredes pedig a város és a vármegye polgárságára. Délután és este a városi színházban a szintársulatunk tartott előadásokat részben a 10-es honvé-dek javára.

A hangverseny és táncmulatság

szombaton este volt a városi színház-ban. A hangverseny Székely Szilárdka által elmondott prólóggal kezdődött, majd Zsámboky főhadnagy gondon-kán, Dick Marcell hegedűn, Fiegl János s zongorán adtak elő művészi szenes számokat. A közönség hangos tapsal köszönte meg a magas élve-setet. Hollós Rósi lantkíséret mellett érzelmes chansonokat, Serák Márta operasáriákat énekelt. Mindkettő tö-kéletes művészetének sajos ováival

adózott a telt ház közönsége. A kis Szakvály Vilmaoska tánc- és ének-számokkal szerepelt, hasonló sikerrel és ünnepelettel mint a matiuén.

A hangverseny után bliffé állott a közönség rendelkezésére. Jobbnál-jobb ételek, italok kerültek az asz-talokra, potom olósón, gyors kisse-lgálással, amennyiben mindenki maga szállította asztalához az elfogyasztani valóját. Thurzó hadnagy, nem gyöste eléggé gyorsan a kívánalmakat kie-légíteni és a blockokat adogatni, amelyek ellenében szolgáltaták ki hőlygeink az ételeket, italokat. Salk-ségesnek tartjuk megjegyezni, hogy bortermelőink nem nagyon tettek ki magukért. Kevés volt az ital. Szabad legyen reménylenünk, hogy a szom-bati estélyen helyrehozzák a mulas-tást. Ha mindenki csak egy-két liter bort fog küldeni, mennyivel szapo-rodna azok eladása által az árvák alapja. Olyan magasztos az ajándé-kozás intenciója, hogy sajlőbirtoko-saink, borkereskedőink nem fognak elárkózni a fokozottabb ajándéko-zás előli.

A hangversenyt követő tánc-mulatság reggelig tartott. A békebeli vig gondolkulni báli éjjeliek képe elevenedett meg a szemek előtt. Viruló szép leányok, deli legények, gyönyörködő édes szülők. De csuf is ez a háboru

Utcái gyűjtés, aótahangverseny

vasárnap volt. Már a reggeli órákban megszállották gr. Széchenyi-Wolken-stein Ernő vezetésével hőlygeink a felállított gyűjtő-urnák melletti helyeiket és kérő tekintettel, szóval csalogattak elő a zsebek mélyéről a fillérekre, a koronákra. Ellenálhat-lan varázsereje van az eső nő tekintetnek, nem csoda tehát, hogy az emberbaráti célra nem remélt nagy összeg gyűlt egybe.

7035 kor. 95 fillér

a gyűjtési nap eredménye; amely a felállított urnák szerint a következő-képen oszlak meg:

Juhász Jenőné, Guttman Mórné felügyelete alatti urnánál	K. 1880.—
Ebben az összegben benntfoglat-tatik azonban br. Waldott Frigyes 500 koronás adománya, Dókus Biri és Pisti 82 K-és virággyűjtése, Szakvály Vilmaoska gyűjtése 81.80 K. és Váradi Isz szinpadának jövedelme 400 korona.	
Dr. Klein Károlyné felügyelete alatti urnánál	K. 1108.—
Dubai cukrászda előtti urnánál	K. 128.86
Gerő Alfrédné posta	K. 499.—
Dr. Hornyay Béláné felügyelete alatti urnánál	K. 805.—
Dr. Tóth Dezsőné felügyelete alatti urnánál	K. 808.—
Dr. Nyomárkay Ödöné felügyelete alatti urnánál	K. 819.—

Boronkay Lászlóné felügyelete alatti urnánál	K. 425.72
Boronkay Baby virágyűjtése	K. 205.65
Éhírt Gyuláné felügyelete alatti urnánál	K. 386.40
Gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné és Steinbófer Sándorné felügyelete alatti urnánál	K. 743.25
Vasuti állomáson felállított urnánál	K. 720.89
	K. 6957.99
Kisebbségi adományokból	K. 77.98
Összesen:	K. 7085.95

A nagyszerű eredmény elérésénél hathatósan működtek közre szépséges leányaink, asszonyaink, akik a legfrankább virágyűjtéseiket ki és használták fel, hogy az adakozási kedvet emeljék. A 10-es honvédek özvegyei és árvái hálaalakulatként igyekeztek.

Ugyancsak eredményesen dolgoztak a gyűjtés érdekében a városi dalárda, a színházi és a honvédek által hozott civil zenekar, nemkülönben Váradi Iszák színművész. Váradi a vármegyeháza előtt felállított színpadon fáradhatatlanul szórakoztatta ének- és táncszámokkal a közönséget, majd előadásának befejezése után halgatóságát önkéntes adakozásra szólította, aminek 400 korona lett a végeredménye. A városi dalárda és a zenekarok az egyes urnáknál dalolva, zenével emelték a jókedvet és az áldozatkészséget.

Késő estére jért az idő, amidőn gr. Széchenyi-Wolkenstein Ernőné és lelkész gárdája a gyűjtött összegek összehátróztatásához hozzáfogott. Gyönyörűség volt nézni, milyen boldog volt a Grófné, amikor a számlák jelentették „már 4000, 5000, 7000 koronánk van együtt.” Az örömről szóltak az arcokon, az örömkönyvek csillogtak a szemekben...

A jó Isten áldása kísérje azokat, akik munkával, anyagi áldozattal hozzájárultak ahhoz, hogy ilyen fényes akkorddal zárult a 10-es honvédek ünnepénekeinek első ciklusa.

HIREK.

— **Aransarkantus vitézek emlékjelvénye.** A hivatalos lap királyi kezzel közöl Wekerle miniszterelnökhöz az aransarkantus vitézek emlékjelvényeinek alapításáról. A jelvény hegyben végződő aransarkantus áll, melyen zóldsarkány nyugszik. Rajta arany K betűvel. A jelvényt gr. Széchenyi György vármegyénk főispánja is megkapja, amennyiben a koronázásakor Ötelsége főispánunkat is aransarkantus vitéznek felavatta.

— **Kitüntetés.** A Vörös-Kereszt körül kifejtett buzgó és eredményes működésének elismerésül gr. Wolkenstein Oszkard főmegbízottnak az I. oszt. polgári hadi érdemkeresztet adományozta Ötelsége.

— **Egészségügyi tanácsos** címmel tüntette ki Ötelsége dr. Balázs Dezsőt, az „Országos Hadigondozó Hivatal” sátorajauhelyi intézetének vezető orvosát a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett buzgó és onfelelősséggel működésének és szerzett érdemeinek elismerésül. Dr. Balázs Dezső a „Betegmegfigyelő Állomás” felállításának első napjától dolgozik fáradhatatlanul és eredményesen, sebesült és beteg harcosságnak meggyógyítására és már több ízben jutalmazta me-

legfelsőbb elismerés a kiváló orvos munkásságát. Sátorajauhely városi társadalma őszinte tisztelettel üdvözlő megérdemelt kitüntetésének alkalmasából.

— **Kántor-tanítói kinevezés.** Papp Antal munkácséghátróztatási püspök Sauchli Antal okleveles kántor-tanítót Nagyosbren tanítól, Felsőszék György cábóci kántor-tanítót Sámogyra tanítól nevezte ki.

— **Jótevény adakozás.** Gr. Bertold Kázmér és neje 1000 koronát juttattak a sátorajauhelyi járás főszolgabírói hivatalához, hogy az összeget a járás szegényei között osszák. A grófi pár valóságos atyai módon gondoskodik a nélkülözökről és megragad, felhasznál minden alkalmat, hogy egy-egy bánat könnyet letöröljön. A nyomorgók minden halála kiséri jótevényességüket.

— **Dr. Oláh István-kuriali bíró.** Lapunk zártakor kapjuk a hírt, hogy Ötelsége Dr. Oláh István törvényeszeki elnöknek a kuriali bírói címet és jellegzet adományozta.

— **Egyhátróztatási gyűlés.** A ref. egyhátróztatási tavaszi közgyűlése május hó 7-én lesz városunkban a ref. egyhátróztatási tanácsotermében. A gyűlés délelőtt 9 órakor kezdődik, előtte pedig a templomban istentisztelet lesz, amelyen Jármy Béla legényei felkészt fog alkalmi imát mondani.

— **Jótevény adakozások.** Hartstein Mayer borsegykereskedő egy perben megállapított szakköröti díját 20 koronát küldött be nekünk, Dr. Polgár Ernő ügyvéd útján, még pedig a dohány gyári vörös kereszt korháznak szóló rendeletével, míg Klein Olga kisnővér társával rendezett színelőadás jövedelmét 2 korona 10 fillért a 10-es honvédek özvegy- és árva alapja javára Mindkét összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Öngyilkos jegyző.** Nagypolány községben Podhajczky Dezso körjegyző öngyilkosította magát. Az öngyilkos jegyző, ki becsületesen töltött el néhány évtizedet köztisztviselői pályán, utóbbi időben az ivásnak adta magát és ebben az alkoholtól túlléptett állapotban követte el a tettet. A megejtett rovanosálta a legnagyobb rendet talált.

— **Elfogott zsaroló.** Eisen B. rónát koronái hitelességű katonának, aki szabadságát jét városunkban tölti, megjelent R. I. hatáskorú iparostanács egy hasonló keru társával és detektíveknek adta ki magukat, a lakásban házkutatást tartottak és az ott talált kincstári dohányt lefoglalták. A házkutatás után már engedékenyebbnek mutatkoztak és hajlandók voltak 50 koronáért a feljelentéstől elállani. Eisen odaadta a kért összeget és a rendőrségre ment, mert az engedékenységet gyanúsaknak találta és a feljelentést megtette a tettesek ellen. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta az áldetektíveket, akikre rábizonyított, hogy már több ízben követtek el hasonló zsarolókat.

— **Elve temette el gyermekét** Mikuska Zsófia galiciai cseledeány Homonnán. A gyermek hullája közel egy hónapig rejtve maradt és véletlen folytán került napfényre. A megindult nyomozás során Mikuska Zsófia azt adta elő védekezésül, hogy gyermekével nem akarták öt munkába fogadni és ebből elkéserevésében kü-

— **Kérelem a bortermelőkhöz és borkereskedőkhöz!** A tízes honvédek hetének rendező bizottsága ezután is tisztelettel kéri Sátorajauhely város bortermelőit, borkereskedőit, hogy a szombat este megtartandó táncmulatságra néhány írtveg pecsenyebor küldeni sziveskedjenek. A város kedves háziasszonyai elegendő ételről gondoskodnak, ki váratos, hogy a férfiak se maradjanak mögötte az asszonyok áldozatkészségének. A boradományok a büffében eladatnak és a befolyt összegek az ezred árva-alapját gyarapítják. A küldeményeket szombaton délután méltóztassanak a színházi étterembe elküldeni.

— **A színházi hétről** semmi újat nem mondhatunk. Az évad forró sikerű darabjai kerültek az elmúlt napokban színpadra, a gyakori ismétlés által mindinkább érettebb előadásban. E héten lesz bemutatva a „Krisztalány” operettnek, amelyben Vida, Mezey, Falussy, Ligeti játsszának jelentősebb szerepeket. A bemutatást a közönség érthető érdeklődéssel várja.

Felölös szerkesztő: Landosmann Miksa,
Szerkesztő: György Lajos.

Egy használt, de jó karban levő

pénz-szekrény

megvételre kerestetik.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Értesítés.

Felhívjuk azon szövetekezeti tagokat, akik *szilvát, lüg borseprőt* vagy *bort* akarnak főzőüstjeinken leparolni, hogy ez iránti szándékukat központi irodánkban (Sárospatak) jelentsek be.

Közelebbi értesítést ugyanitt szerezhetnek. Egyben értesítjük t. tagjainkat, hogy a törkölypálinka átvételére vonatkozó körlevelünket már szétküldtük, akiknek ez május hó 10-ig nem jutna birtokába, sziveskedjenek bennünket haladéktalanul értesíteni.

Tokaj-Megyaljai Szőlősgazdák
Törkölyfőző Szövetekezete Sárospatak.

MEGHÍVÓ.

A Kereskedők, Iparosok és Gazdák hitelszövetekezete

1918. évi május hó 12-én délelőtt 11 órakor

hivatalos helyiségében tartja

X. évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetekezet tagjait tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. A jegyzőkönyv vezetésére és annak hitelesítésére két tag kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése, a mérleg megállapítása, a felosztási tervezett jóváhagyása és a felmentvény megadása feletti utátróztatathozatal.
4. A felszámoló-bizottság jelentése a felszámoló 1913/14. évi VI. évtársulati vagyonáról.
5. Kélpő igazgatósági tagok helyeinek választás útján való betöltése, valamint az igazgatóság kiegészítése.
6. Három felszámoló-bizottsági tag választása.
7. A közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnak írásban benyújtott és 10 tag aláírásával ellátott indítványok tárgyalása.

Sátorajauhely, 1918. évi április 28.

Az igazgatóság.